

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 2. An Cruce Dæmon pellatur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

ipſæ præſentes ſint, an alio modo iuuent, addubitat: Alij itaque ſunt, inquit, humanarum limites rerum, alia diuinarum ſigna virtutum: alia ſunt qua naturaliter, alia qua mirabiliter ſunt; quæſtus & natura Deus aſſit vt ſit, & miracula natura non deſit. Non igitur ideo putandum eſt

Anima Dei
voluntate
aliquando
apparent.

vinorum rebus quolibet intereſſe poſſe deſunctos, quoniam quibusdam ſanandis vel adiutandis martyres aſſunt: ſed idèd potius intelligendum eſt, quod per diuinam potentiam martyres vinorum rebus interſunt, quoniam deſuncti per naturam propriam vinorum rebus intereſſe non poſſunt. Quæquam iſta quæſtio vires intelligentie mee vincat, quemadmodum opitulentur martyres iis, quos per eoſcortum eſt adiutari: vtrum ipſi per ſeipſos aſſint vno tempore tam diuerſis locis, & tanta inter ſe longinquitate diſcretis, ſue vbi ſunt eorum memoria, ſue præter ſuas memorias vbicunq; adeſſe ſentiantur: an ipſi in loco ſuis meritis congruo ab omni mortaliū conſolatione remoti, & tamen generaliter orantibus pro indigentia ſupplicantium, ſicut nos oramus pro mortuis, quibus vtique non præſentamur, nec vbi ſunt, nec quid agant, ſcimus, Deus omnipotens qui eſt vbique præſens, nec concretus nobis, nec remotus à nobis, exaudiens martyrum preces per angelica miniſteria vſquequaque diſſuſa, præbeat hominibus iſta ſolatia, quibus in huius vite miſeria iudicat eſſe præbenda: & ſuorum merita a martyrum vbi vult, quando vult, quomodo vult, maximeque per eorum memorias, quoniam hoc nouit expedire nobis ad edificandam fidem Chriſti, pro cuius illi confeſſione ſunt paſſi, mirabili atque ineffabili poteſtate, ac bonitate commendat. Reſ hac altior eſt, quam vt à me poſſet att. ngi, & abſtruſior, quam vt à me valeat perſcrutari: & ideo quid horum duorum ſit, an verò fortiaſſi vtrumque ſit, vt aliquando iſta ſiant per ipſam præſentiam martyrum aliquando per angelos ſuſcipientes perſonam martyrum, deſinire non audeo, mallem à ſcientibus iſta perquirere. Neg, enim nemo eſt, qui hæc ſciat, non qui ſibi ſcire videatur & neſciat.

Aliquando adeſſe, aliquando angelos earum loco docet noſter Thyreus lib. 1. de locis infeſtis, quamuis ille de infeſtantibus agit ſpiritibus. Signa etiam producit, quibus dignoſci poſſint; ad quem lectore m remitto.

Interim appareat ex Auguſtino, quomodo ſit Chryſoſtomus inteſt. genus. Nempe animas nec è celo, nec ab inferis ſuo a bitrio excedere, & vagari, ſed aliquando illa ſic i Deo perm. ſua, & iudicio. Non naturali virtute ſed diuina potentia; ſunt enim non naturalium limites rerum, ſed diuinarum ſigna virtutum.

QVÆSTIO II.

An cruce Damon pellatur?

§. 1. **M**aldonatus ideo cruces ſepulchris, & a quam benedictam addi docet: cum Toſanus irridet: [At Lepidus eſt Maldonatus qui occaſione huius loci conſuetudinem Pontificiorum laudat, qui ad monumenta vaſas cruces erigunt, & a quam habent exorcismiſ lustratam ad fugandos Demonas: quæ omnia mira ſunt ludibria, quæ Spiritus ille nequam facile contemnit & eludit, & quarum nulla ſit mentio in illa per. o. xli. c. contra Spiritus imundos Ephel. 6. cum precibus potius, fide & ieiunio fugari debeat Damon.]

Proſanus irriſor ille eſt, qui ita contra antiquam conſuetudinem arguitur, rem ipſam examinemus. Principio quidem ſi eſt iſta ridicula conſuetudo, cruce & aqua benedicta fugare Demonas, ea in culpa fuere veteres. Cyprianus, ſeu illi parauit de paſſione Chriſti. Cuius (ſanguinis domini) hodie tanta eſt auctoritas & poteſtas vt non ſolum iſraelitica limina muniat, ſed etiam ab his qui iſraelitice non viuunt, ſolum ſacramenti ſignum repellat Demonia: & vbicunq; conſpecta fue-

Cruce an
demon
pellatur.

Cruce domo
nes pellit.

ris, terribilis ſit eis ſacri nominis virtus & ſanguinis nota.

§. 2. Mentio non ſit apud Paulum, quod non eo pertineat, ſed quia Paulus de internis agit remediis, & de animi tentationibus. Verum vltim. c. iſ. offendit ex traditione Tertullianus de corona militis cap. 3. Ad omnem progreſſum, atque promotum, ad omnem aditum & exitum, ad veſtium & calceatum, ad lauacra, ad menſas, ad lumina, ad cubilia, ad ſeditia, quacumque nos conuerſi, atque exeret frontem crucis ſignaculo terminus. Et in eum P. melius doctiſſimus interpiſ. Locum maxime inſignis de ſu ſignaculi crucis apud Chriſtianos antiquiſſimo, quem adeo omittere maluerunt Magdeburgenſes quam recenſere, duntaxat negantes ea atate in Baptiſmo adhibuitum fuiſſe ſignaculum crucis. Verum non ſolum Patres poſteriores, ſed etiam, c. iſ. Tertullianum B. Iuſtinum Martyrem id agnouiſſe oſtendimus Adnot. noſtris in B. Cyprian. Epistol. 56. num. 31. Eſt enim vbi de Baptiſmo agit expreſſe non meminerit, c. iſ. eadem Apologia dicit nihil ſine hac figura crucis adminiſtrari. Cui addo B. Dionyſum Areopagitam lib. de Eccl. Hierarch. qui crucis ſignaculi uſum in Baptiſmo & conſecratione chriſmatis, toties nominatim recenſet. B. B. Ignatii quoque & Martialis teſtimonia, etiam Origenis apud Eusebium lib. 6. cap. 43. quæ breuitatis gratia omittit, quare & alium manſerunt dum ad Montaniceſeſ id referunt. Certe morem, quo crucis ſignaculo frontem terminus ad omnem progreſſum, ad omnem promotum (vbi promotus ſicut & calceatus, iuxta quartam inflexionem pro calceatione capi adnotauit Rhenanus) ad omnem aditum & exitum, ad veſtium & calceatum, ad menſas, ad lumina, ad ſeditia, ad cubilia, quacumque nos conuerſi exeret: Magdeburgenſes cum ipſi viuamur cum ceteris Lutheranis, non diſſentiant, antequiſſimum. Eundem interim (contra Caluiniſtas) etiam omnibus veteribus iſtum fuiſſe comprobauimus ex aliis in B. Cyprianum. Adnot. noſtris in Epistol. 63. num. 39. & lib. 3. Teſt. ad Quirin. cap. 22. num. 105. Quibus ſi addidero alios locos Tertulliani ſinem fecerim. Eſt alter ſupra lib. aduerſ. Iud. Tom. 1. cap. 11. vbi poſtquam de ſigno Tau aduſit Scripturam Ezech. 9. addit: Huius autem ſigni ſacramentum variis modis prædicatum eſt. Quod ipſum explicat lib. 3. adu. Marc. Ipſa eſt enim littera Tau, noſtra autem T. ſpecies crucis, quam portendebat futuram in frontibus noſtris apud veram & Catholicam Ieruſalem. Denique adhuc apertior lib. 2. ad Vxorem, Latibus ne (inquit) tu, cum lectulum, cum corpusculum tuum ſignas?

§. 3. Expellendi rationem aliam idem Athana. in explicat. one Pſalm. habet. Ego certe (inquiſit ſenex) à ſapientibus audiui ſolum in iſrael recitandis ſacris Scripturis demones expelli ſolere, inſidia quæ eorum contra homines regi: Vnde quæſti pena dignos cenſebat, qui his vocibus omniſis aliunde verba elegantia aucupantur, in iſque ſe exoreſtis nominant, quin potius operam ludunt, & ſe ridiculos demonibus præbent, qualia in actibus Apoſtolorum, Iudeorum filios ſeciſſe legimus: qui & ipſi quoque eodem modo Demones eiecit conati ſunt. Ea igitur cum demones animaduertunt, ludibrio habent, contra ſanctorum voces exhorrent, & ſerre nequeunt. Eſt enim in verbis ſacrarum Scripturarum Deminus, quem cum ſerre nequirent, vociferabantur. Quoſe nos ante tempus torquas: vrebantur ſiquidem, ſi vel ſolum Dominum præſentem vidſſent. Et in vita S. Antonii, Magna dilectiſſimi, aduerſum Demones arma ſunt vna ſyncera: & intemerata ad Deum fides. Credite mihi experto: pertimeſcit Satanas redire videntium vigilas, orationes, reuerentia, manuſuetudinem, voluntariam paupertatem, vanæ glorie contemptum, humilitatem, miſericordiam, tre dominatum, & præcipue puram cor erga CHRISTI amorem.

Exempla plurima & authentica videre licet apud accuratiſſimum Scriptorem Petrum Thyræum noſtrum, de locis infeſtis, part. 3. capite 68. & demonum niacis, aliſque locis. Venantius Fortunatus plura recenſet, in vita Germani capite vigefimo ſeptimo, puellam

Crucis

Crucis

Crucis

petellam Magnetheden obtinam S. Germano factam
crucis signo & Damone liberatam. Nobis crucis vim
fatis Martialis ad Burdegal. Epistol. cap. 8. expoluit.
*Crucem Domini, in quem credidistis, Deum verum & Dei
Filium, semper in mente, in ore, in signo tenete. Crux enim Do-
mini, armaturæ pectus insitit contra Satanam, galea custo-
diens caput, lorica protegens pectus, clypeus tela maligni repel-
lens, gladius iniquitatem & Angelicas insidias pervertit, & po-
tatem suam propinquare nullo modo sinens. Hoc solo signo cele-
stis victoria data est nobis: & per Crucem Baptisma Dei san-
ctificatum est.*

§.4. Nec dubitare possumus, nisi omnem antiquitatis historiam negemus. Testatur Gregorius Nyssenus in vita Gregorii Neocæsariensis eum frequenter in crucis demonias expugnasse. Legatur Hieronymus in vita Pauli. Nazianzenus in Oratione contra Iulianum. Basilus de Spiritu sancto, Origen. homil. 6. in cap. 5. Exodi. Augustinus ad Catechuménos. Cyrillus Hierosolymitanus Catech. 9. Victor Vicensis de persecutione Wandal. ca. Athanasius de incarnatione. Paulinus natali S. Felicis. De rerum aliarum benedictionibus & usu consule Thyreum de demoniacis parte 3. cap. 45.

VERSUS 29.

*Etcce clamauerunt, dicentes. Quid
nobis & tibi IESV Fili Dei? ve-
nisti huc antè tempus torquere
nos?*

QVÆSTIO I.

Rectene dictum, Quid tibi & nobis?

1. **B**Eza in cap. 8. Matthæum contendit dicen-
dum, quid tibi nobiscum? aut, quid nobis
tecum? Nostrum obscure & barbæ vertisse censet.
¶ Clamabant, inquit, *ἔρχεσθον*. Eratin. Vociferabantur,
¶ id est, *ἀνέβουν*. Quid nobis tecum? *τί ἡμῖν καὶ σοι*; E-
ratin. Quid rei nobis tecum, & rectè quidem, nam sub-
¶ auditur *τί καὶ σοι*, cum sic loquatur Demosthen. *οὐδὲ*
¶ *ἀνδρες*. *Διογενὲς ὁ μὲν ἐνθάδε*, καὶ *Φίλιππος περὶ*
¶ *γυμνασίου*, luras, nihil tibi cum Philippo negotii. Et He-
¶ rodotus in Terpich. *σοι* *ἢ καὶ σοι τὸ πᾶν γυμνασιον*; Sed
¶ præfide etiam sic interdum loquuntur Latini, vt Cic.
¶ quid huic cum Fabio? Idem. Cum Vatinii legioni-
¶ bus quæderat Antonio? Vulgata ad verbum; Quid
¶ nobis & tibi? obscure & barbæ.]

¶ Si Grammatica supercilia demamus, non video
quid nosfer obscure barbæque dixerit. Hebræa lo-
quutio est valde vitata. Quid tibi & mihi, ita & Syrus
hic *רוי וברא* *ma lan velach*, Quid tibi & nobis. vt il-
lad *sehu*. Quid tibi & paci? Græcus eodem modo.
¶ *τί ἡμῖν καὶ σοι*; Cur ergo nosfer interpres Hebræam,
Syræ, Græcam locutionem retinuerit, non potest
dici obscure, vt sic, & illi pariter obscuritatis dam-
nantur. Nec video cur barbarum sit Latinum magis,
quam Græcum. Cum in Latinâ linguâ subaudi-
di possit, quod in Græca. vt quid mihi & tibi ne-
gotii est. vide 4. Regum 9. vers. 18. & 2.

Regum 16. v. 10. 2. Paralyp:

35. Vers. 21.

QVÆSTIO II.

Vnde scierint Filium Dei?

§. 1. **L** Veas 4. vers. 41. aperte fatetur sciuisse suile-
Chritum. Iraque veritatis extorsio fuit, *Norunt,*
non voluntaria confessio. *Tantum & tam diu innotuit, quantum*
quantum & quam diu voluit. Tantum autem & tam diu Deus voluit,
voluit, quantum & quam diu oportuit. August. lib. 9. de
ciuit. Dei cap. 24.

Dominus transiit, quia nemo hos dæmoniacos adducere audebat, Christus voluit eos sibi occurrere. Orant vehementer, itaque sperant se aliquid impetraturos. Hæc omnia vt mali serui, vt comm. Hieronymi, non sponte obediens faciunt. Improbæ preces erant & dolores, quia cruciare non possunt, dolent. Adiurat apud Lucam, per Dominum; Hoc est, per Dei honorem obstringo, ne me torqueas.

QVÆSTIO III.

An ante tempus torti daemones?

§. 1. **I**mproba, imò dæmoniaca querela, ex qua apparet, quanta fuerit in malis obstinatio. Quærentur ante tempus se torqueri, *παροξυνῶν*, cum illi miseris homines, & creaturas miserimè torquerent; Tam acerbum erat in homines odium, *ὅτι* hic cruciatus sit grauissimus, non posse torquere alios.

§. 2. Aliàs omninò rogabant ne torquerentur. Apud Lucam, *obsecro te, ne me torques.* Qua in re tormenta consistunt addit, quæ dixit. Incipiebat enim spiritus immundo, ut exiret ab homine. Deinde deprecabatur multum, ne se expelleret extra Regi-

Daemones praesentia Dei tortos docet Arthanaf. de *sti torque*
Interpretat. Psal. circa finem. *Vrebanur siquidem, si vel tur.*
solum Dominum praesentem vidissent.

§. 3. Errant qui arbitrantur dæmones ante extremum iudicii diem pœnarum immunes agere, semper secum illi sua tormenta ferunt. Itaque cruciatus ille a dæmonibus non est, quam impedimentum exercenda crude-
litatis. Quamvis duplici modo excruciat eos notio supplicio intelligere possimus. Vel quia coguntur diuina potentia excedere ex hominibus, quam in re mala voluntas contristatur. Vel quia augendis tormentis ad exeundum vrgentur, dum vsque eo cruciatus admoquentur, ac intenduntur, donec cedere malint, quam pertinacius ferre. Si enim animæ mox à morte puniuntur, non est sentiendum dæmones, quorum est maior malitia, immunes esse, cum tanto studio in tormenta aliena incumbant. D. Thom. p. 1. q. 64. a. 4. atque eo loco Theologi. Quomodo verò hoc in aere torqueantur ignibus, id soli Deo cognitum est.

§. 4. Partem quidem supplicii in eo constituen-
dam puto, quod furialis inuidie cursum sistere cogan-
tur, flere, quia nil miserabile vident; saluum tamen es-
se, quod ait Wolfgangus Musculus: [Puto ego, in-
quit, torturam maiorem his spiritibus obtingere non Inuidia tor-
puitisse, quam eam captiuitatem, qua nihil possent queri sed
iuxta suum ingenium & inuidiam, contra salutem non solâ.
hominum machinari, ita vt interea regnum Dei cre-
scere videant, & prohibere nequeant. Et enim hoc in-
genium animi inuidientis: Iam quia Christus ad pro-
pagationem regni Dei venerat, non frustra torturam
illum metuunt. Hinc est quod Christus dicit Luc. 10.
Videbam Satanam sicut fulgur de cælo cadentem. Et
Ioan. 16. Quia Princeps huius mundi iam indicatus est.]

Non est hoc fimum tormentum. Pœna enim
damni.

DAVID GUN
112
+ Evangelia
CWI
18